

قصه «تمام رخ» دغدغه همگانی است

گفت‌وگوی «جام جم» با دبیرکل جشنواره هنرهای تجسمی فجر

با کمک هنرمندان مسیر درست را طراحی کنیم

عضو کمیسیون تالیف مجلس در گفت‌وگو با «جام جم» مطرح کرد

لزوم تزیین بودجه کافی به صداوسیما در جنگ شناختی

گفت‌وگوی «جام جم» با مهران نعمت‌اللهی

جهان دانش آموزان نسل نو در «مشق امشب»

گزارش میدانی «جام جم» از نمایشگاه بانوان تاثیرگذار که چهره واقعی بانوی ایرانی را بازتابی کرده است

درخشش زن اصیل در بستر علم و هنر

جشنواره

چهل و یکمین دوره جشنواره به گواه آثار

جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر؛ پرشور و پررونق

تضمین ارتقای کیفی آثار دفاع مقدس در تعامل سیما و سینما

روز و در دسترس در عرصه‌های فنی و تکنیکی، ضمن ایجاد جذابیت‌های بصری با بهره‌گیری از مضامین تازه و استفاده بیشتر از گنجه‌های ادبی موجود در عرصه دفاع مقدس، زمینه را برای جذب مخاطبان بیشتر هم فراهم کنیم. تولید فیلم و مجموعه با مضامین دفاع مقدس، همواره به کمک نهادهای دولتی و نظامی نیازمند بوده و هست ولی فراموش نکنیم که با ایجاد جذابیت‌های تصویری و نمایشی و انتخاب درست مضمون و پرداخت جذاب شخصیت‌های دفاع مقدس، می‌توان بخش خصوصی را هم به سرمایه‌گذاری در این عرصه ترغیب کرد و مضمون دفاع مقدس را هم به عنوان یکی از گونه‌های اصلی و جذاب برای بخش خصوصی تبدیل کرد. در این بین ارتقای کیفی تولید مجموعه‌های تلویزیونی الف در عرصه دفاع مقدس هم می‌تواند در بین فعالیت‌های نمایشی دائمی‌سازی کند و به نوعی مکمل فعالیت‌های سینمایی صورت گرفته در این عرصه باشد.

به این ترتیب با ایجاد تعامل سازنده بین مجموعه‌سازی در تلویزیون و فیلمسازی در عرصه سینما - اتفاق مهمی که در جشنواره چهل و یکم رخ داد - می‌توان امیدوار بود که با متمرکز کردن امکانات موجود در همه عرصه‌ها و به‌ویژه حمایت صداوسیما از فعالیت‌های سینمایی صورت گرفته در این عرصه، به سطحی از ارتقای کیفی و تولید فیلم و مجموعه‌سازی در عرصه دفاع مقدس برسیم که برگزاری سالانه جشنواره فیلم دفاع مقدس هم به یک نیاز ضروری و اساسی تبدیل شود. در این بین ایجاد انگیزه در میان فیلمنامه‌نویسان برای پرداختن به اقتباس‌های موفق ادبی در قالب یکی از جوایز جشنواره دفاع مقدس یا عرصه‌های رقابتی دیگر، می‌تواند ضامن ایجاد گونه‌ای قوی و پرمخاطب در عرصه سینما و تلویزیون باشد.

چرا که ایجاد ذائقه ویژه در مخاطبان سینما و تلویزیون همیشه و در همه حال نیازمند صرف زمان و هزینه فراوانی بوده است و حالا با توجه به کم‌کاری‌های چند سال اخیر در این عرصه، به‌وضوح شاهد تغییر سلیقه مخاطبان و دور شدن آنها از مضامینی بودیم که گروهی از سینماگران چند دهه برای ارتقای آنها تلاش کرده بودند. تولید مجموعه عاشورا که گزیده‌ای از آن در قالبی اپیزودیک به عنوان فیلم بلند سینمایی با نام موقعیت مهدی در جشنواره فیلم فجر به نمایش در آمد و نمایش موفق هم در سینمای ایران داشت، نشان داد که نسل جدید سینمای ایران در این عرصه در کنار بهره‌گیری از امکانات جدید سینمای ایران در عرصه‌های فنی و تکنیکی، در عرصه مضمون‌یابی، شخصیت‌پردازی و ایجاد موقعیت‌های جدید دراماتیک سعی می‌کنند ضمن تلاش برای پر کردن حفره‌های به‌وجود آمده در سال‌های اخیر، حرف تازه‌ای برای گفتن داشته باشند و با عبور از مرز کلیشه‌ها و انتخاب شیوه‌های جدید روایی، روح تازه‌ای به کالبد نیمه‌جان سینمای دفاع مقدس بدمند.

نگاهی به کارنامه فیلم و مجموعه‌سازی با مضمون دفاع مقدس در چند سال اخیر به‌وضوح نشان می‌دهد که گرچه سینمای ایران به لحاظ فنی و به‌ویژه در عرصه جلوه‌های ویژه میدانی پیشرفت‌های چشمگیری داشته ولی به موازات این ارتقای فنی و تکنیکی به‌جز چند تجربه قابل توجه، تلاش زیادی برای ارتقای کیفی و تولیدات دفاع مقدس نداشته است. آمارها نشان می‌دهد که به‌ویژه در عرصه مجموعه‌سازی، چند فیلم و مجموعه تلویزیونی ساخته شده یا در دست نگارش و ساخت است که یکی از آنها حتی قبل از پیش تولیدی به‌داده کارنامه سینمای دفاع مقدس در فجر چهل و یکم رسیده و با نام «موقعیت مهدی» یکی از مهم‌ترین آثار درخوردآمیز جشنواره فیلم فجر شد. ولی به نظر می‌رسد با توجه به این‌که مدت‌هاست شاهد نمایش فیلم و مجموعه جدید دفاع مقدسی در سینما و تلویزیون نبوده‌ایم، دست‌اندرکاران تولید این آثار به شرط حفظ کیفیت، باید شتاب بیشتری در تولید و آماده‌سازی آنها داشته باشند.

افزایش چشمگیر هزینه‌های تولید فیلم و مجموعه سینما و تلویزیون به‌ویژه در چند سال اخیر باعث حذف بسیاری از پروژه‌های پرخرج از برنامه‌های تولید سالانه شده است و همین باعث شده که هر سال شاهد افت کمی تولیدات نمایشی در این عرصه باشیم. در این بین، جایگاهی هم که نسلی از سینماگران ایرانی با خون دل و تلاش شبانه‌روزی برای فیلم و مجموعه‌سازی در عرصه دفاع مقدس ایجاد کرده بودند، آرام‌آرام از دست می‌رفت.

فقدان تعامل هنرمندان تئاتر و تجسمی در جشنواره فجر

هنر همواره تلاش دارد تا وجهه عمومی خود را به نمایش بگذارد و در این راه برای جذب مخاطب بیشتر از سایر رسانه‌های دیگر استفاده می‌کند. هنر نمایش پس از انقلاب به خاطر گسست فرهنگی ایجاد شده و پس از آن وقوع جنگ تحمیلی که بسیاری از مسائل فرهنگی را به سمت خود سوق داد از اوایل دهه ۷۰ شمسی شروع به بازسازی خود بر اساس شاخصه‌های مختلف و در ابعاد خاص برای جلب مخاطبان بیشتر کرد. به عنوان مثال، امروز شاید کمتر بتوانید پوستر و بروشور از یک تئاتر را که در دهه ۶۰ اجرا شده پیدا کنید، زیرا اگرچه در اواخر دهه ۶۰ و پس از آن در دهه ۵۰ با کم شدن فاصله هنرمندان تئاتر و تجسمی، پوسترهای بسیاری از سوی هنرمندان نامی هنرهای تجسمی برای نمایش‌های روی صحنه، خلق شد اما این امر پس از انقلاب و در دهه ۶۰ کاملاً فراموش شد و حتی نیاز آن هم برای گروه‌های نمایشی احساس نمی‌شد. اما از دهه ۷۰ شمسی با تمام شدن جنگ و ثبات اجتماعی به وجود آمده، رویکرد دوباره‌ای برای جذب مخاطب برای تئاتر صورت گرفت، جامعه تئاتری دریافت که باید فضای موجود را دگرگون کرد و به سمت نوعی زیباشناسی جدید در عرصه تئاتر رفت. این موضوع از طراحی پوستر و بروشور آغاز و تا طراحی‌های صحنه، لباس و نور، عکاسی تئاتر و استفاده از بازیگران شناخته شده در میان مردم بیشتر شد. این توجه به ابعاد زیبایی‌شناسی همراه با ظهور نسل جدیدی از هنرمندان تئاتر بود که از جامعه دانشگاهی وارد فضای حرفه‌ای تئاتر شدند و چون تعامل آنها در دانشگاه با هنرمندان سایر رشته‌های هنری بیشتر بود، تلاش کردند به هنر نمایش رویکردی تازه و زیبا داشته باشند.

تمام این رویکردها که در جای خود صحیح و حتماً دارای نقصان هم بودند تا آغاز دهه ۹۰ شمسی نتوانستند آثار قابل توجهی را راهی صحنه تماشاخانه‌ها کنند و نوعی زایش جدید در تئاتر پدید آورد اما یکپارچه در دهه ۹۰ موضوع زیباشناسی در تئاتر کمتر شد که مسائل مختلفی از جمله بحران‌های اقتصادی، تحریم‌ها، نبود سیاستگذاری فرهنگی، کم شدن رایش علمی درون دانشگاه‌ها و فاصله گرفتن هنرمندان تئاتر و تجسمی موجب شده تا این دستاوردهایی که باید روند رشد و تعالی را طی می‌کردند به فراموشی سپرده شوند. امروز شاهدیم که گروه‌های نمایشی به خاطر بسیاری مسائل از جمله مشکلات مالی، کمتر به طراحی و چاپ پوستر و بروشور دست می‌زنند. طراحی صحنه در حال حذف شدن از تئاتر است. از سوی دیگر چند اجرایی بودن سال‌های نمایش، موضوع طراحی دکور را از حافظه گروه‌های نمایشی پاک کرده است. حتی این روزها عکاسی تئاتر نیز کم به عنوان عاملی برای تبلیغ تئاتر محسوب می‌شود به دلیل حفظ شرایط موجود هنر نمایش به حداقل خود نزدیک شده است. در جمع‌بندی این موارد باید به این موضوع اشاره کرد که جشنواره تئاتر فجر، باید مکانی باشد تا بتواند محلی برای این تبادل فرهنگی باشد و علاوه بر هنرمندان تئاتر، زمینه حضور هنرهای دیگر را فراهم کند اما شاهدیم در این دوره برخلاف سال‌های گذشته بخش نمایشگاهی پوستر و عکس تئاتر از جشنواره چهل و یکم بدون هیچ توضیحی حذف شده است که به‌طور قطع این موضوع بر روند تعامل هنرمندان تئاتر و تجسمی در آینده تاثیرگذار خواهد بود.

جام انقلاب

راديو انقلاب - فرکانس ۹۵/۵

یکم تا ۳۰ بهمن
صبح ۷ تا ۸/۳۰